

maa nemlig lægge Mærke til, at der allerede for længe siden er overgivet til Amtmændene forskellige Afgjørelser, som gaae i samme Retning, saa at en ikke ringe Mængde Bevillinger finder deres Afgjørelse ved Amtene; derved kan den samme Forskjellighed komme frem, og det har ikke viist sig i mindste Maade farligt. Denne Fare for, at der skal handles lidt forskjelligt i den ene Deel af Landet frem for i den anden, har langt mindre paa sig, end man troer. Disse Forskjelligheder ville efterhaanden med den Offentlighed, der bestaaer, ikke komme til at virke særdeles skadeligt for Personerne og retskrænkende imod dem, og det er Hovedsagen. — Ved Udstykningen er der 2 Ting at tage Hensyn til, den ene er den landoekonomiske Betragtning, og den anden er Beskatningshensynet. Hvorledes den landoekonomiske Betragtning skal opfattes, er jo paa en vis Maade afgjort ved Lovgivningen — ja, jeg seer nok, at den ærede Minister ryfter paa Hovedet — og uagtet der indensfor de Grændser, der ere dragne, bestaaer en vid Mark, hvad jeg villig skal indrømme, saa er Faren dog ikke videre stor, det har overordentligt lidt paa sig, og det vil, selv der, hvor det kunde være forbundet med mere Fare, under alle Omstændigheder kun ramme eet Tilfælde, nemlig naar Amtmændene ere nødsagede til at indberette, hvad de have gjort, og dette skal undergaae en Revision, det kan idetmindste kun ramme de Tilfælde, som ere forekomne i eet Aar, eller i Tidrummet fra et Gjennemsyn til et andet, og dette er meget mindre farligt, end man forestiller sig. Jeg for mit Vedkommende troer, at det i Praxis vil vise sig ikke at være farligere med Hensyn til Udstykninger og Sammenlægninger, end det har viist sig med Bevillingerne fra den landoekonomiske Side.

Fra Beskatningens Side forekommer det mig, at den nærværende Fremfærd trænger i allerhøieste Maade til at forandres. Den hele bebyrdende Fremfærd, for at komme til at godtgjøre det, som dog er det Gnefte, der skal godtgjøres, nemlig, at det Stykke Jord, som udstykkes fra en Rod, kan rundelig bære og svarer i sin fulde Værdi til den Beskatning, der paalægges det, kan afgjøres med langt

mindre Møie og langt mindre Anstrengelse end nu, og saaledes, som det nu er indrettet, kommer det i en meget væsentlig Grad til at tynde paa den hele Forretning, langt mere end den hele Sag er værd. Man maa ved mange Leiligheder meget hellere, istedetfor at paalægge nogen Hartkornsfordeling ved de kostbare Midler, som nu bestaae, sige, at den Vedkommende engang for alle skal ved en ikke saa ringe Sum indfri sig; han kunde være tjent med at give ikke saa lidt derfor, for saa at være fri for den hele Forretning, saa kostbar og bebyrdende er den, men det kommer af, at man søger at føre denne Forretning i positiv Retning istedetfor at holde den begrændset i et blot negativt Begreb. Det kommer overmaade lidt an derpaa, om Hartkornet falder ligeligt paa alle Dele af Jorden, det kan i en meget væsentlig Grad være Staten det samme. Det, som er Staten vigtigt, det er, at Summen af Hartkornet i hele Landet ikke forandres, og at ethvert Areal, enhver Eiendom beholder Værdien, og en rundelig Værdi, for at kunne svare de Skatter, som ligge paa Hartkornet. Jeg begriber meget godt, at man vil sige: ja, men de Skatter, som muligviis kunne blive lagte paa Hartkornet, have en ubegrændset Størrelse, og derfor skulle vi vaage over, at Værdien overfor dette ikke undslipper os. Saaledes som vort hele Landbrug har udviklet sig, siden Hartkornet blev sat, er Faren derfor overordentlig ringe, selv om man gaaer ud fra Muligheden af, at vedblive med at lægge Skat paa Hartkornet, brugt som Norm, noget som jeg antager for ugjørligt for Fremtiden, men selv om man gif ud derfra, saa er der saa liden Fare for, at dette skulde kunne skee, at man roligt kan imødesee det, men man vil især allerlettest kunne sikke sig i saa Henseende ved at lægge Matricultilsynet, som dog nu skal være hos Amtet, fuldstændigt derunder med et fuldstændigt Materiale, med de behørigte Midler og med en virkelig Forpligtelse. Nu staaer Amtmanden ligeoverfor Matriculvæsenet i den allerbesynderligste Stilling. Ved Amtet skal der findes Matriculskort, der skal findes Oplysninger om den hele Foranstaltning med Hensyn til Beskatningen, der skal gives Erklæringer med Hensyn til Udstykningsforret-